

BELEIDSNOTA
VREDESHUIS
2009 - 2013

*De toekomst herdenken
25 acties voor een vreedevolle samenleving*

Beleidsnota
Vredeshuis

2009-2013

De toekomst herdenken

25 acties voor een vreedevolle samenleving

Tom Balthazar
Schepen van Milieu en Sociale Zaken

Voorwoord

“Wij hebben een Minister van Landsverdediging en een Minister voor Ontwikkelingssamenwerking. Waarom hebben wij geen Minister van Vrede?”
(Milan – 12 jaar – uit publicatie van Kleur Bekennen)

Hopelijk krijgt Milan weldra de kans om met zijn klasgenoten of met een groep vrienden de activiteit “Do8lstelling” in het Gentse Vredeshuis mee te maken. Dan kunnen ze samen te weten komen dat er wereldwijd, dus ook in Gent, heel wat organisaties en mensen zijn die zich daadwerkelijk inzetten om alle wereldburgers welvaart en welzijn te garanderen.

Het Gentse Vredeshuis werd opgericht bij de vijftigste jaarlijkse herdenking van de bevrijding van onze stad. Als lokale overheid een Vredeshuis inrichten was op zich al een heel opmerkelijke en tamelijk unieke beleidsdaad. Enkel Antwerpen heeft met het Vredescentrum (in een samenwerking tussen stad en provincie) een vergelijkbaar instrument. Uiteraard zijn er ook de site-gebonden instellingen die door hun oorsprong en/of geschiedenis als “vredes”-sites kunnen beschouwd worden. Denken we maar aan de Dossinkazerne in Mechelen, “In Flanders Fields” in Ieper, de “IJzertoren” en “Dodengang” in Diksmuide en het “Fort van Breendonk”.

Vredeseducatie en wereldoriëntatie zijn de twee pijlers waarop het Gentse Stadsbestuur verder een brug wil bouwen tussen jonge mensen van 3 tot 99 jaar.

Mensen die met verwondering streven naar vrede, verdraagzaamheid, rechtvaardigheid, ontwikkelingssamenwerking en fair trade. Kortom, naar een wereld waarin mensenrechten en duurzame ontwikkeling prioritair zijn.

In deze beleidsnota worden de acties gespecificeerd die de werking en groei van het Vredeshuis in de komende jaren moeten stroomlijnen.

Het Vredeshuis als huis met verscheidene doelstellingen.

Het Vredeshuis als huis vol bruisende activiteit waar spelcircuits, tentoonstellingen, wandelingen en allerhande educatieve projecten zorgen voor een gevarieerd aanbod. Scholen en verenigingen krijgen er steeds een vakkundige en doelgerichte begeleiding.

Het Vredeshuis als open huis voor iedereen die de doelstellingen van het Vredeshuis uitdraagt. Groepen en organisaties kunnen gratis terecht voor allerlei manifestaties zoals studiedagen, concerten, vergaderingen, herdenkingsmomenten, debatten, persconferenties, workshops en allerhande sensibiliserende initiatieven.

Het Vredeshuis als herinneringshuis dat blijvend aandacht vraagt voor het oorlogsverleden. Om de gruwelen van vandaag te begrijpen en te leren vermijden.

Tom Balthazar
Schepen van Milieu en Sociale Zaken

Inhoud

Voorwoord	2
Inhoud.....	3
1. Missie en visie	4
1.1. Herdenken, vredeseducatie en wereldoriëntatie.....	4
1.2. Ondersteuning van het middenveld.....	5
1.3. Samenwerking	5
2. Vredeseducatie en Wereldoriëntatie	6
2.1. Uitgangspunten	6
2.1.1. Eindtermen	6
2.1.2. Concretisering eindtermen.....	9
2.2. Optimalisatie & actualisatie bestaande methodieken	11
Actie 1. Losbol optimaliseren & actualiseren	11
Actie 2. Kinderrechtenwandeling optimaliseren en actualiseren	11
Actie 3. Kundabuffi's Schatkamer actualiseren en optimaliseren	11
Actie 4. "Europa Voorbij" optimaliseren en actualiseren.....	12
Actie 5. "Do8lstelling" actualiseren en optimaliseren.....	12
2.3. Nieuwe methodieken	13
Actie 6. Mangaung in het Vredeshuis	13
<i>(zie ook actie 9 in beleidsnota Noord-Zuidsamenwerking)</i>	13
Actie 7. Averechts door de stad.....	13
Actie 8. "Kids in het Stadhuis"	13
2.4. Toegankelijkheid.....	14
Actie 9. Toegankelijkheid voor leerlingen uit het buitengewoon onderwijs blijvend bevorderen.....	14
3. Ondersteuning middenveld en participatie	15
Actie 10. Vredeshuis als open huis	15
Actie 11. Participatie met middenveld.....	15
4. Tentoonstellingen, éénmalige evenementen en sensibiliserende acties	16
Actie 12. Minstens één tentoonstelling per jaar	16
Actie 13. Minstens twee evenementen per jaar	16
Actie 14. 20 jaar Kinderrechtenverdrag	16
Actie 15. "Wij zingen een dak op de wereld"	16
Actie 16. "A Peace from each song"	17
Actie 17. "Vredeseducatie" in het woordenboek.....	17
5. Herdenken	18
5.1. Uitgangspunten.....	18
5.2. Nieuwe specifieke projecten	18
Actie 18. Verder Herdenken.....	18
Actie 19. "De herdenkende wachter"	18
Actie 20. "Vrede op straat"	18
Actie 21. Herwaardering oorlogs- en herdenkingsmonumenten.....	19
6. Vredeshuis buitenshuis	20
Actie 22. Vredesbos en monumentale site.....	20
Actie 23. Lidmaatschap Mayors for Peace.....	20
7. Samenwerking.....	21
Actie 24. Opportunities voor samenwerking	21
Actie 25. "Staten-Generaal"	21

---

1. Missie en visie

De missie van het Vredeshuis kadert in de algemene missie van de Stad in het streven naar een duurzame, solidaire en open samenleving. Het bestuursakkoord van Gent stelt bij de inleiding onder meer: *“Een stadsbestuur heeft als eerste opdracht aan al haar inwoners gelijke kansen tot opvoeding, onderwijs, werk en zelfontplooiing te bieden, welke hun geslacht, seksuele voorkeur, religieuze of filosofische overtuiging, afkomst, intellectuele of fysieke capaciteiten ook mogen zijn”*.

Een stad van kennis en cultuur, van handel en toerisme, van maatschappelijke innovatie en aandacht voor Noord-Zuidproblematiek, kan moeilijk een stad met begrenzing zijn. Zowel vandaag als in de rijke geschiedenis van deze stad blijkt dat Gent een open stad is met oog voor de hele wereld, en haar verleden en toekomst.

1.1. Herdenken, vredeseducatie en wereldoriëntatie

Bij de oprichting van het Vredeshuis in 1994 werd voornamelijk gefocust op het eigen oorlogsverleden. Er was toen nog een rechtstreekse band tussen het herdenkingsbeleven en de vredesboodschap voor de naoorlogse generaties.

Herdenken blijft essentieel maar de instrumenten om dit herdenken over te brengen op de jongere en de jongste generaties dienen in een breder en meer mondiaal kader gesitueerd te worden.

Vrede moet dan niet enkel gezien worden als het tegengestelde van oorlog. Vrede wordt dan een werkwoord dat het streven uitdrukt naar het behoud van de eigen vrede alsook het bewerkstelligen van vrede in andere delen van de wereld. Geweld in die wereld is geen kwestie van noodlot. Geweld is het werk van mensen. Vrede nastreven is dat dus ook. Het ligt binnen de mogelijkheden van mensen, organisaties en besturen om vorm te geven aan vrede.

Vrede is dus niet vanzelfsprekend. Individuen bekwaam maken om een cultuur van vrede op te bouwen is een complexe zaak. Vredesopvoeding gaat uit van de tegenstellingen en de conflicten die er op allerlei terreinen zijn tussen mensen. Het Vredeshuis wil de maatschappelijke problemen die daaruit voortvloeien op een pedagogisch verantwoorde manier voorkomen of tegengaan. Bij jongeren wil het Vredeshuis daarvoor uitgaan van positieve doelstellingen. We willen hen leren zonder betutteling wat vooroordelen zijn, wat rechten (kinderrechten) en plichten zijn. We willen hen wijzer maken door te tonen hoe op een geweldloze manier om te gaan met conflicten en hen de rol en de middelen leren kennen van overheden, NGO's en internationale organisaties. Als leidraad voor die doelstellingen staan de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens (UVRM), het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM), het Kinderrechtenverdrag en de Millenniumdoelstellingen centraal.

In deze beleidsnota worden voor de komende jaren de bakens uitgezet die het Vredeshuis wil nastreven en realiseren. Naast het bestaande en groeiende aanbod naar jongeren toe, zal er nog meer aandacht gaan naar educatieve projecten en herdenkingsmomenten voor het brede publiek. Uiteraard zal daarbij maximaal gezocht worden naar samenwerking, zowel met andere stadsdiensten als organisaties uit het middenveld.

1.2 Ondersteuning van het middenveld

Gent bruist, ook op het vlak van mensen en groeperingen die met hun engagement streven naar een wereld waarin iedereen gelijke kansen heeft. Een aantal grote NGO's hebben hun centrale vestiging in deze stad. Ook op het vlak van kinderrechten wordt er in Gent (onder meer met de Gentse Universiteit) enorm veel werk verzet. Maar er zijn ook talrijke kleinere initiatieven die aandacht en ondersteuning moeten krijgen.

Het Vredeshuis zal in de komende jaren verder bouwen aan de “receptieve” functie en opdracht. Het is dus een open huis voor iedereen die de doelstellingen van het Vredeshuis en Noord-Zuidsamenwerking uitdraagt. Groepen en organisaties kunnen gratis terecht voor allerlei manifestaties zoals studiedagen, concerten, vergaderingen, herdenkingsmomenten, debatten, persconferenties, workshops en allerhande sensibiliserende initiatieven.

Naast die gastvrijheid zorgt het Vredeshuis ook voor logistieke en organisatorische ondersteuning. Het Vredeshuis streeft hierbij naar een doorgedreven neutraliteit en objectiviteit. Dit impliceert dat het Vredeshuis zich niet inlaat met de inhoud van de receptieve activiteiten maar er tevens niet kan mee vereenzelvigd worden.

1.3 Samenwerking

Uit voorgaande blijkt dat allerlei vormen van samenwerking voor het Vredeshuis zeer belangrijk zijn. Ook in het verleden werd, voor de educatieve projecten, maximaal beroep gedaan op de knowhow en expertise van organisaties die rond de specifieke doelstellingen van de projecten werken. Dat zal in de komende jaren verder uitgediept en aangepast worden.

Er dient ook blijvend aandacht te gaan naar ad hoc-samenwerkingen. Dit kan gaan over specifieke vragen gericht aan het Vredeshuis en/of het Stadsbestuur. Maar dergelijke vormen van gemeenschappelijke activiteiten kunnen ook ontstaan uit de receptieve aanvragen.

In deze beleidsnota worden deze samenwerkingsvormen verder uitgediept. De belangrijkste partner is en blijft de Dienst Noord-Zuidsamenwerking, waarmee een aantal specifieke acties gemeenschappelijk worden aangepakt.

---

2. Vredeseducatie en Wereldoriëntatie

2.1. Uitgangspunten

De educatieve werking van het Vredeshuis kwam uit de startblokken door een zoektocht naar bestaande methodieken en tentoonstellingen. Vooral met de Stichting Vredeseducatie (Utrecht) en de vzw Jeugd & Vrede (Mechelen) werden heel sterke resultaten geboekt. Deze organisaties waren de inspiratiebron om langzaamaan zelf activiteiten te ontwikkelen. Die ontwikkeling van eigen methodieken werd gekoppeld aan belangrijke evoluties en/of opmerkelijke mondiale gebeurtenissen (bijvoorbeeld 50 jaar Universele Rechten, 10 jaar Kinderrechtenverdrag, de Millenniumdoelstellingen, anders-globalisme, de Europese integratie, herinneringsdata, etc.).

Vanaf 1999 werd gewerkt op basis van een schooljaarprogrammatie (bijlage 1). Bedoeling was en is om gedurende gans het schooljaar een hele reeks doelgroepen te bereiken met een aangepaste activiteit.

Bij ontwikkeling van (nieuwe) educatieve activiteiten moeten informatie, verwondering, kritische bevraging, oriëntatie, correcte beeldvorming en actualiteitswaarde de leidraden te zijn. Er wordt maximaal gestreefd naar toetsbaarheid met de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens. Duiding moet functioneel en objectief te zijn.

Het is niet de bedoeling aan jongeren te zeggen wat ze moeten denken maar dat ze moeten denken.

2.1.1. Eindtermen

Er wordt gebruik gemaakt van het handige kader dat de eindtermen aanreikt. Eindtermen zijn minimumdoelen op het vlak van kennis, inzicht, vaardigheden en attitudes die de onderwijsoverheid als noodzakelijk en bereikbaar acht voor een bepaalde leerlingenpopulatie. Wat betreft die eindtermen die vredeseducatie, wereldoriëntatie, civisme en milieubewustzijn beogen houdt het Vredeshuis nauwlettend rekening met de volgende eindtermen.

Een selectie voor het lager onderwijs:

Politieke en juridische verschijnselen

De leerlingen:

kunnen het belang illustreren van de fundamentele Rechten van de Mens en de Rechten van het Kind. Ze zien daarbij in dat de rechten en plichten complementair zijn.

kunnen op een eenvoudige wijze uitleggen dat verkiezingen een basiselement zijn van het democratisch functioneren van onze instellingen.

---

kunnen illustreren op welke wijze internationale organisaties ernaar streven om het welzijn en/of de vrede in de wereld te bevorderen.

Ik en de ander

De leerlingen

kunnen in concrete situaties verschillende manieren van omgaan met elkaar herkennen, erover praten en aangeven dat deze op elkaar inspelen.

tonen de bereidheid te oefenen in omgangswijzen met anderen waarin ze minder sterk zijn.

tonen in een eenvoudige conflictsituatie in de omgang met leeftijdgenoten de bereidheid om te zoeken naar een geweldloze oplossing.

Milieueducatie

De leerlingen

tonen zich in hun gedrag bereid om in de eigen klas en school zorgvuldig om te gaan met papier, water, afval en energie.

kunnen met concrete voorbeelden uit hun eigen omgeving illustreren hoe mensen op negatieve maar ook op positieve wijze omgaan met het milieu en dat aan een milieuprobleem vaak tegengestelde belangen ten grondslag liggen.

Een selectie voor het secundair onderwijs 1ste graad:

De klas en de school

De leerlingen

kunnen aan de hand van het schoolreglement hun rechten en plichten concreet illustreren.

kennen de functies en verantwoordelijkheden van al wie bij de school betrokken is en kunnen gebruik maken van de middelen die er bestaan om hun vragen, problemen, ideeën of meningen kenbaar te maken.

kunnen op een verdraagzame manier omgaan met verschillen in sekse, huidskleur en etniciteit.

kunnen voor conflicten in de omgang met leeftijdgenoten oplossingen bedenken en zijn bereid om ze uit te voeren.

zijn bereid zich in te zetten voor solidariteits- en andere acties in de klas of op school.

Gezinsvormen en eigen leefkring

De leerlingen

kunnen zich een beeld vormen van het gedrag van mannen en vrouwen in de maatschappij in het algemeen en het gezin in het bijzonder en dit toetsen in de eigen leefkring.

weten waar ze terecht kunnen bij problemen in hun eigen leefkring.

Media

De leerlingen

kunnen de invloed van de media op hun eigen denken en handelen illustreren en kennen de mogelijkheden van het gebruik ervan ten voordele van de eigen vorming.

kunnen een kritische houding aannemen ten aanzien van allerlei vormen van

---

berichtgeving.

Democratische vormen van bestuur

De leerlingen kunnen

de basiselementen (verkiezingen, groeperingen, overleg en compromissen, meerderheid en oppositie) van het functioneren van ons democratisch bestel op een eenvoudige wijze uitleggen:

illustreren dat elk beleid rekening moet houden met ideeën, standpunten en belangen van diverse betrokkenen.

Een selectie voor het secundair onderwijs 2de graad:

Mensenrechten

De leerlingen

kunnen de inhoud van de mensenrechten toelichten aan de hand van voorbeelden uit de mensenrechtencharters, inzonderheid aan de hand van het Verdrag inzake de Rechten van het Kind.

kunnen in eigen woorden uitleggen dat mensenrechten onderling afhankelijk zijn. kunnen het universeel karakter van mensenrechten aantonen.

kunnen voorbeelden geven dat mensenrechten van iedereen voortdurende aandacht en inspanningen vergen en een dynamisch gegeven zijn.

herkennen schendingen van mensenrechten.

herkennen vooroordelen en discriminerend optreden bij zichzelf, bij anderen en in de media.

hebben belangstelling en respect voor mensenrechten en zijn bereid zich actief en opbouwend in te zetten voor hun eigen rechten en die van anderen.

hebben kritische belangstelling voor de behandeling van de mensenrechtenthematiek in de media.

Actief burgerschap en besluitvorming

De leerlingen

kunnen besluitvorming op reële schoolse situaties toepassen.

oefenen inspraak en participatie in de school en beargumenteren het belang ervan ook in andere organisatievormen.

kunnen meerderheids- en minderheidsstandpunten onderscheiden en benoemen.

kunnen rechten en plichten binnen een concrete situatie uitleggen.

kunnen verschillende belangen op korte en langere termijn afwegen.

spannen zich in om de belangstelling, de standpunten en de argumenten van anderen te respecteren.

spannen zich in om voorstellen of argumenten genuanceerd te benaderen.

voelen zich aangesproken om binnen en buiten de school verantwoordelijkheid op te nemen en deel te nemen aan allerlei initiatieven.

Een selectie voor het secundair onderwijs 3de graad:

Democratische raden en parlementen

De leerlingen

kunnen de feitelijke werking van de parlementaire besluitvorming beschrijven.

---

kunnen de rol aangeven van fracties en commissies in de werking van raden (zoals gemeente- en provincieraden) en parlementen.

kunnen parlementen en raden (zoals gemeente- en provincieraden) situeren als belangrijke actoren in het vormgeven van de samenleving.

kunnen verschillende standpunten in parlementaire debatten van elkaar onderscheiden en met elkaar vergelijken.

kunnen voorbeelden geven van politieke beslissingen (b.v. onderwijs, jeugdbeleid) die hun leven rechtstreeks beïnvloeden.

kunnen beslissingen van een raad (zoals een gemeente- en een provincieraad) of parlement kritisch evalueren door ze te toetsen aan relevante informatie, de eigen opvatting en andere opvattingen.

aanvaarden beslissingen die volgens parlementaire procedures zijn genomen.

brenghen waardering op voor de functie en de taken van leden van raden (zoals gemeente- en provincieraden) en parlementen.

Maatschappelijke dienstverlening

De leerlingen

kunnen informatie verzamelen over de maatschappelijke opdracht, het aanbod en de werking van maatschappelijke diensten en instellingen en van specifieke hulp- en informatiediensten voor jongeren.

kunnen hun eigen wensen of behoeften omzetten in hulp- en informatievragen.

kunnen aangeven hoe zij op deze diensten of instellingen een beroep kunnen doen en waar ze met eventuele klachten, meldingen of aanbevelingen terecht kunnen (o.m. ombudsdienst).

durven een beroep te doen op maatschappelijke diensten of instellingen.

Wereldburgerschap

De leerlingen

kunnen de rol van internationale instellingen illustreren.

kunnen met enkele voorbeelden aantonen dat de mondiale dimensie in onze samenleving steeds explicieter wordt op o.m. politiek, economisch en cultureel vlak en dat deze evolutie voordelen biedt maar ook problemen en conflicten oplevert.

kunnen de complexiteit van internationale samenwerking toelichten aan de hand van de concepten onderlinge afhankelijkheid, beelden en beeldvorming, sociale rechtvaardigheid, conflict en conflicthantering, verandering en toekomst.

kunnen aangeven dat er verschillende opvattingen zijn over welvaart en over de herverdeling van deze welvaart.

zijn gevoelig voor het belang van persoonlijke inzet voor de verbetering van het welzijn en de welvaart in de wereld.

2.1.2. Concretisering eindtermen

Er wordt bij de eindtermen niet alleen rekening gehouden met algemene doelstellingen maar ook met verschillende types van onderwijs. Voor buitengewoon onderwijs bestaan er specifieke eindtermen. Het Vredeshuis wil deze groep kinderen

---

dan ook op een aangepaste wijze activiteiten aanbieden. We gaan hier later verder op in.

In alle educatieve activiteiten die het Vredeshuis aanbiedt en zal aanbieden worden de eindtermen vertaald rond een aantal afgelijnde doelstellingen:

De ander en ik: de rijkdom van diversiteit, empathie voor de ander, leren dat iedereen zijn talenten en gebreken heeft en waarden als solidariteit en gelijkheid bijbrengen

Respect en verbondenheid: inzicht in waarden die kunnen verschillen van cultuur tot cultuur maar evenzeer verbondenheid inhouden. Het besef dat tolerantie zijn grenzen heeft.

Rechten en plichten, vrijheden en verantwoordelijkheden: rechten en plichten zijn noodzakelijk om een gezonde samenleving voor iedereen te garanderen en ze vragen een actieve inzet, verantwoordelijkheid en burgerzin. Het besef dat vrijheid ook grenzen kent.

Praten en luisteren: in een ontspannen en veilige sfeer verwoorden wat er in het leven van de jongere omgaat. Naar elkaar leren te luisteren, zodat conflicten kunnen uitgesproken worden zonder geweld te gebruiken of zonder elkaar te willen overtroeven, vernederen of belachelijk maken.

Kennis en kritisch denken: de oordeelvaardigheid versterken door kritisch denken te stimuleren en vragen te stellen. De noodzaak inzien van het verwerven van kennis.

Vooroordelen, stereotypen en discriminatie: kinderen en jongeren leren vooroordelen te herkennen bij zichzelf en de anderen en er hen op wijzen dat vooroordelen tot discriminatie kunnen leiden en discriminatie tot vooroordelen.

Geweldloos omgaan met conflicten: sociale vaardigheden ontwikkelen en leren om bij ruzies op zoek te gaan naar oplossingen die voor alle partijen goed zijn. Stimuleren van samenwerking in plaats van concurrentie.

Agressie en geweld: inzicht verwerven in eigen impulsen van agressie en geweld. De kracht die voorkomt uit boosheid op een constructieve manier kunnen aanwenden. Weerbaar zijn, maar met respect voor de ander.

Maatschappij en individu: kinderen en jongeren zich bewust laten worden van de rol die ze (kunnen) spelen op lokaal, nationaal en internationaal niveau. Betrokkenheid en solidariteit stimuleren met het gebeuren binnen de leefgemeenschap en in de rest van de wereld.

Mens, cultuur en milieu: kinderen en jongeren helpen ontdekken hoe ze zorgzaam kunnen omgaan met hun omgeving, het milieu en het culturele erfgoed. Tools in handen geven die een tegengif zijn voor onverschilligheid en een gevoel van machteloosheid.

2.2. Optimalisatie & actualisatie bestaande methodieken

In het educatief aanbod van het Vredeshuis (schooljaarprogrammatie – zie bijlage) komen alle leeftijdsgroepen aan bod, van kleuters tot volwassenen. Sommige van die activiteiten kunnen een lange periode aangehouden worden. De Kinderrechtenwandeling bvb loopt reeds 9 jaar maar wordt ieder schooljaar massaal aangevraagd. Vandaar de noodzaak om deze activiteiten (of methodieken) op regelmatige frequentie te evalueren en door te lichten.

Actie 1. Losbol optimaliseren & actualiseren

Losbol is een interactief estafettespel rond duurzaam omspringen met water, energie en afval voor groepen tussen 6 en 10 jaar. De wandeling werd ontworpen door het Vredeshuis en de Dienst Noord-Zuidsamenwerking in samenwerking met het conceptbureau LINQ en met advies van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) en de Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Watervoorziening (TMVW).

De verhaallijn en het spelconcept hebben hun nut bewezen en behoeven amper wijzigingen. Qua duiding is een optimalisatie nodig alsook aanpassingen aan de veranderende attitudes. Dit zal gebeuren in het voorjaar 2009. Zowel didactisch als inhoudelijk zal er samengewerkt worden met de communicatiecellen van IVAGO en TMVW en andere mogelijke partners.

Actie 2. Kinderrechtenwandeling optimaliseren en actualiseren

Tijdens de kinderechtenwandeling “Recht door de Stad” krijgen jonge deelnemers (10-15 jaar) hun eerste juridische onderricht. Tien sites in de oude volkswijken rond het Gravensteen vormen evenveel aanknopingspunten om de 14 belangrijkste kinderechten uit de doeken te doen. Het verleden wordt hierbij onder de loep genomen, maar tevens wordt benadrukt dat vele kinderechten die bij ons in het Noorden een verworvenheid lijken, in het Zuiden helemaal niet vanzelfsprekend zijn. De wandeling werd ontworpen door VIZIT vzw in samenwerking met het Vredeshuis en de Dienst Noord-Zuidsamenwerking. Advies werd en wordt ingewonnen bij de Kinderechtencommissaris en de vzw Kinderrechtswinkel.

Deze methodiek wordt om de twee jaar geëvalueerd en aangepast aan verschillende criteria: actualiteit, internationale evoluties, duiding, feedback leerkrachten en éénvormigheid gidsbeurten tussen de verschillende gidsen.

Actie 3. Kundabuffi's Schatkamer actualiseren en optimaliseren

Deze methodiek loopt al 13 jaar in het Vredeshuis, gedurende twee maanden met intensieve inschrijving. Patrick Thys, de animator van de methodiek, weet als geen ander de jongsten (4 tot 8 jaar) te boeien met zijn wereldverhaal. Het is een mix van vertelkunst, muziekvirtuositeit, beweeglijkheid en een optimaal aanwenden van de meest vreemdsoortige materialen om duurzame ontwikkeling te duiden.

De schatkamer van Kundabuffi is een eigenzinnige tentoonstelling rond de wereld waar wij in leven, een mini-wereldtentoonstelling met brokjes natuur en cultuur, met een gids die je een andere kijk geeft op de aarde en de mensen van de aarde. Voor iedere sessie wordt met Patrick Thys de inhoud van het verhaal aangepast aan de actualiteit en wordt rekening gehouden met de feedback van de leerkrachten en/of begeleiders.

Actie 4. “Europa Voorbij” optimaliseren en actualiseren

In ‘Europa voorbij’ brengen twee “acteurs” een dialoog tussen José Manuel Durão Barroso, voorzitter van de Europese Commissie, en José Bové, Frans anti-globalist. Ze hebben het over de besluitvorming in Europa, de werking van de Europese instellingen, de culturele (talen) – mozaïek, de verklaring van Bologna, de invloed van Europese beslissingen op ons bestaan en de rol die Europa zou kunnen spelen in een meer evenwichtige verdeling van de rijkdom. Kan Europa de grenzen sluiten of is het juist Europa dat moet ijveren voor meer fair trade, sociale correcties op de globalisering en een menswaardige aanpak van migraties? De doelgroep gaat van 16 jaar t.e.m. volwassenen.

Deze methodiek is sterk onderhevig aan wijzigingen. Op Europees zijn er vaak heel wat wijzigingen: nieuwe lidstaten, nieuwe richtlijnen, nieuw en aangepast cijfermateriaal, wijzigende politieke situaties in lidstaten, wisseling commissarissen, Europese en mondiale congressen, etc. De methodiek zal hieraan steeds aangepast worden.

Actie 5. “Doelstelling” actualiseren en optimaliseren

‘Doelstelling’ betekent een onderdompeling voor de deelnemers (10-15 jaar) in de wereld van de Verenigde Naties, in het leven van kinderen overal in de wereld. Kinderen voor wie het realiseren van de Millenniumdoelstellingen vaak van levensbelang is. De deelnemers worden door de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties opgeroepen om werk te maken van de Millenniumdoelstellingen. Ze ontdekken in de kokerzaal oorzaken van wantoestanden en vinden zélf mogelijke oplossingen.

De 8 Millenniumdoelstellingen op een rij.

Tegen 2015:

zijn extreme armoede en honger uitgebannen;

gaan alle jongens en meisjes naar school;

hebben alle mannen en vrouwen dezelfde rechten;

is kindersterfte sterk afgenomen;

sterven er minder vrouwen door zwangerschap;

is verspreiding van ziektes zoals AIDS en malaria gestopt;

leven er meer mensen in een duurzaam milieu;

is er meer eerlijke handel en hulp en minder schulden voor landen in het Zuiden.

Deze methodiek vergt, per definitie, voortdurend aanpassingen en actualisering. De doelstellingen op zich evolueren, de cijfergegevens dienen aangepast te worden, etc. Ook de feedback van de leerkrachten is, voor deze recente methodiek, essentieel. Bij uitputting van de stock invulboekjes dient er een nieuwe versie te komen. De

---

frequentie van inschrijving kan duidelijk beter. Samen met Noord-Zuidsamenwerking zal er gezocht worden naar een meer efficiënte wijze om de doelgroep te bereiken.

2.3. Nieuwe methodieken

Actie 6. Mangaung in het Vredeshuis *(zie ook actie 9 in beleidsnota Noord-Zuidsamenwerking)*

Met een interactieve tentoonstelling in het Vredeshuis kunnen kinderen ervaren hoe het is om kind te zijn in het Zuid-Afrikaanse Mangaung. In een ruimte in het Vredeshuis zal iedereen letterlijk kunnen binnenwandelen in de leefwereld van een kind uit Mangaung. Kinderen kunnen er kennis maken met de realiteit in het Zuiden. Het concept van de methodiek moet tevens toelaten dat iedere bezoeker (jong en oud) informatie krijgt over de verschillende situaties. Gelet op de stedenband wordt dit project uiteraard in heel nauwe samenwerking met de Noord-Zuidsamenwerking uitgevoerd.

Actie 7. Averechts door de stad

Nogal wat organisaties (middenveld, specifieke kinderrechtenorganisaties, allerhande ouderverenigingen, verschillende opleidingen rond jeugdopbouw en jeugdbescherming) willen inzicht krijgen in het concreet omgaan met kinderrechten. Tevens bestaat de behoefte om de informatie naar jongeren toe in een correct maar tevens gerelativeerd kader te plaatsen (bijvoorbeeld het verschil tussen inspraak en beslissingsrecht). Vandaar dat het Vredeshuis voor deze doelgroep een aangepaste versie van de Kinderrechtenwandeling zal organiseren. Naast de activiteit als dusdanig wordt er ook een naverwerkingsmoment voorzien waarin plaats is voor debat, overleg en duiding.

Actie 8. “Kids in het Stadhuis”

Het Vredeshuis zal in samenwerking met de Jeugddienst een methodiek uitwerken om kinderen wegwijs te maken in de Gentse politieke geschiedenis en de werking van het stadsbestuur en andere overheden.

2.4. Toegankelijkheid

Actie 9. Toegankelijkheid voor leerlingen uit het buitengewoon onderwijs blijvend bevorderen

In de beleidsnota “Personen met een handicap – 2008-2013” wordt er onder de “Actie 9” op aangedrongen dat er een afsprakennota met alle stadsdiensten wordt gemaakt betreffende de toegankelijkheid van personen met een handicap. Uiteraard onderschrijft het Vredeshuis deze doelstelling. Maar er is meer. Deze toegankelijkheid wordt niet enkel bekeken vanuit de “fysieke” toegankelijkheid. Sinds de oprichting levert het Vredeshuis inspanningen om leerlingen met een handicap maximaal toegang te verlenen aan de educatieve activiteiten. Dit betekent onder meer de bestaande activiteiten aanpassen aan de eindtermen verwerkt in de verschillende types van het buitengewoon onderwijs. Dit streven is maximaal maar heeft uiteraard zijn beperkingen.

3. Ondersteuning middenveld en participatie

Het Vredeshuis staat open voor iedereen die de doelstellingen van het Vredeshuis en de Noord-Zuidsamenwerking onderschrijft. Groepen en organisaties kunnen gratis terecht voor allerlei manifestaties zoals studiedagen, concerten, vergaderingen, herdenkingsmomenten, debatten, persconferenties, workshops en allerhande sensibiliserende initiatieven. De aanvragen worden voorgelegd aan het College van Burgemeester en Schepenen en via een overeenkomst verklaart de organisatie kennis te hebben van het huishoudelijk reglement.

Actie 10. Vredeshuis als open huis

Het Vredeshuis zal in de komende jaren verder bouwen aan de “receptieve” functie en opdracht. Het is dus een open huis voor iedereen die de doelstellingen van het Vredeshuis en de Dienst Noord-Zuidsamenwerking uitdraagt. Groepen en organisaties kunnen gratis terecht voor allerlei manifestaties zoals studiedagen, concerten, vergaderingen, herdenkingsmomenten, debatten, workshops en allerhande sensibiliserende initiatieven.

Het receptieve luik loopt de jongste jaren aan een frequentie van 30 à 40 activiteiten per maand (de zomermaanden niet meegerekend). Dit betekent dat er nog ruimte is voor uitbreiding. Samen met de Noord-Zuidsamenwerking moet een gerichte mailing en promotie op gang getrokken worden om meer bekendheid te geven aan de mogelijkheden van het huis.

Stelselmatig dient de logistieke ondersteuning voor de activiteiten (beamers, schermen, flipp-charts edm) uitgebreid te worden om de ondersteuning aan te passen aan de jongste noden in deze.

Actie 11. Participatie met middenveld

Per aanvraag voor de receptieve activiteiten onderzoekt het Vredeshuis of een vorm van participatie met de betrokken organisatie kan aangegaan worden die verder reikt dan de loutere logistieke ondersteuning. Het kan inderdaad voorkomen dat de geplande activiteit (annex doelstelling) in meer of mindere mate overeenkomt met de activiteiten van het huis zelf. Uiteraard moet dit alles ook bekeken worden vanuit timing en/of financiële gevolgen.

---

4. Tentoonstellingen, éénmalige evenementen en sensibiliserende acties

---

Doorheen de jaren organiseert het Vredeshuis ook zelf tentoonstellingen, éénmalige activiteiten en steunt of draagt sensibiliserende acties. In de meeste gevallen berusten deze activiteiten op samenwerkingsverbanden (zie ook hoofdstuk 7)

Actie 12. Minstens één tentoonstelling per jaar

Tot 2013 organiseert het Vredeshuis minstens één tentoonstelling per jaar. Er wordt gestreefd naar een verregaande afwisseling onder de noemers: wereldoriëntatie, herdenking, wereldfotografie en grondrechten. Uiteraard kan het hier gaan om allerlei vormen van samenwerking.

Actie 13. Minstens twee evenementen per jaar

Tot 2013 organiseert het Vredeshuis minstens twee evenementen waarbij een specifiek doelpubliek wordt bereikt. De vorm van deze activiteiten kan variëren: concerten, studiedagen, info-avonden, edm. Ook hier wordt geen enkele samenwerkingsvorm uitgesloten.

Actie 14. 20 jaar Kinderrechtenverdrag

Net zoals in 1999 zal het Vredeshuis een coördinerende en initiatief-nemende rol spelen in deze belangrijke verjaardag in november 2009. De partners zijn de vzw Kinderrechtwinkel, het Kinderrechtencommissariaat, de Noord-Zuidsamenwerking en de Jeugddienst. Deze lijst is uiteraard niet limitatief en kan (lieft) uitgebreid worden met bvb de Pedagogische Begeleidingsdienst, vzw Jeugd en Vrede...

Actie 15. “Wij zingen een dak op de wereld”

Sinds 2005 organiseert het Vredeshuis de jaarlijkse Oost-Vlaamse editie van deze belangwekkende zanghappening. Ook tussen 2008 en 2013 zal deze netoverschrijdende zanghappening voor vrede, verdraagzaamheid en solidariteit georganiseerd worden door vzw Children of the Street en de Stad Gent. Er zijn ook edities in Antwerpen, Turnhout, Leuven en Diksmuide. Het concept: “We zingen een dak op de wereld” is het muzikale hoogtepunt van een educatief programma. Ieder leerkracht van de deelnemende klassen ontvangt een begeleidende brochure om in de klas inhoudelijk te kunnen werken rond het uitverkozen project (ieder jaar anders). Ieder kind uit de deelnemende klassen (doelgroep 10-12 jaar) ontvangt een speciale kinderkrant en een cd met de liedjes en de teksten die rond 8 mei “live” gebracht worden door het orkest van Children of the Street. Daarna kan de evolutie van het project gevolgd worden op www.childrenofthestreet.be.

Actie 16. “A Peace from each song”

“A Peace from each song” is een cultureel project rond bestaande en nieuwe vredessongs. Het Vredeshuis wil tegen tussen 2009 en 2011 partners bijeen brengen om een audio-cd met bestaande en nieuwe vredessongs uit te brengen. Hiervoor zal beroep gedaan worden op voornamelijk Belgische performers die een bijdrage willen leveren. Bedoeling is ook om deze editie te laten starten met een “Live-concert”. Voor dit project zal het Vredeshuis zoeken naar allerhande partners.

Actie 17. “Vredeseducatie” in het woordenboek

Vredeseducatie staat niet als dusdanig en niet als samenstelling in de woordenboeken van het Nederlandstalige gebied. Het Vredeshuis wil een initiatief op gang trekken, uiteraard met zoveel mogelijk partners in Vlaanderen en Nederland, om dit belangrijke woord toe te voegen aan het Nederlands.

---

5. Herdenken

5.1. Uitgangspunten

Van bij de oprichting heeft het Vredeshuis bijzonder veel aandacht besteed aan het herinneringsleven. Voor een aantal specifieke herdenkingen speelt het Vredeshuis een centrale rol: de 8 Meiherdenking (einde Tweede wereldoorlog) en de Kristallnacht (openlijke start van de Holocaust) op zondag dichtst bij 9 november. Via een samenwerking met de gemeente Merelbeke ontving de Stad Gent ook de oorkonde van “Oorlogsgemeente”. Voornamelijk de burgerslachtoffers in Gentbrugge en Ledeberg tijdens de bombardementen op het rangeerstation worden hierdoor met meer kracht herdacht.

5.2. Nieuwe specifieke projecten

Actie 18. Verder Herdenken

Het Vredeshuis zal verder ad hoc ondersteuning verlenen aan specifieke herdenkingsprojecten zoals de bevrijding van Gent, de herdenking van de atoombommen op Hiroshima en Nagasaki, de plechtigheden aan het executie-oord Rieme-Oostakker, de 11 novemberherdenking, belangrijke herinneringsdata, etc.

Actie 19. “De herdenkende wachter”

Tussen 2008 en 2013 neemt het Vredeshuis het (visuele) initiatief om het herdenkingsbeleven te koppelen aan ruimtes waar allerhande vormen van publiek een deel van hun tijd “wachtend” dienen door te brengen. Komen in aanmerking: openbare gebouwen, postkantoren, gerechtsgebouwen, ziekenhuizen, horecazaken, stations, etc. Bedoeling is een link te leggen tussen de huidige functie van deze sites en de functie die ze tijdens de oorlog(en) hebben gespeeld. Deze link hoeft niet sitegebonden te zijn. Zo kan er in het huidige AC zonder meer een link gelegd worden met de rol van Dienst Bevolking tijdens de oorlogsjaren aan de Kromme wal.

Actie 20. “Vrede op straat”

In het verdere en recente verleden heeft Gent via straatnamen het herdenkingsbeleven en het vredesstreven benadrukt door specifieke vormen van straatnaamgeving. Denken we bvb maar aan de straatnamen op het “eiland” Malem, het Heldenplein, de Elf Novemberstraat, de Mahatma Gandhistraat, Offerlaan, Verenigde-Natieslaan, Vredestraat enz. Recenter denken we aan het “8 Meiplein” (Zuidpark) en de symbolische naamgeving “Kinderrechtenplein” aan de Lievekaai.

Er wordt bekeken of nieuwe straatnamen en/of bepaalde sites in aanmerking komen om via naamgeving voornoemd streven te verlengen. De nieuwe straten aan het project Alsberghe-Van Oost zouden hiervoor bijzonder geschikt zijn (als verlengde van Malem). Er kan overwogen worden om een selectie van Nobelprijswinnaars voor de Vrede te weerhouden. Idealiter zou kunnen gemikt worden op vrouwelijke nobelprijswinnaars (gelet op het streven om meer straatnamen naar vrouwen te noemen).

Actie 21. Herwaardering oorlogs- en herdenkingsmonumenten

Tussen 2008 en 2013 zal er op initiatief van het Vredeshuis een oplijsting gebeuren van alle mogelijke oorlogs- en herdenkingsmonumenten in Gent alsook de staat waarin ze zich bevinden. Er zal onderzocht worden in welke mate de Dienst Monumentenzorg hierin ondersteunend kan zijn alsook op welke wijze de technische diensten kunnen helpen om eventuele herstellingen te verrichten.

---

6. Vredeshuis buitenshuis

Actie 22. Vredesbos en monumentale site

Op woensdag 12 november 2008 plantten burgemeester Termont en schepen Tom Balthazar samen met de burgemeester van Hiroshima de eerste boom voor het Vredesbos. Het Vredesbos moet een plek worden die aanzet tot nadenken over de vredesproblematiek en de rol die natuur- en milieubescherming daarbij speelt. Scholen of andere groepen bezoekers zullen er terecht kunnen, maar ook de individuele bezoeker moet er gewoon vredig kunnen genieten van de natuur.

In dit Vredesbos komt ook een monumentale site. De site moet op een originele manier uiting geven aan het thema van duurzame vrede. Het internationale netwerk "Mayors for Peace" (Burgemeesters voor Vrede), waar de Stad Gent lid van is, formuleert de doelstellingen bij het streven naar 'duurzame vrede' als volgt: een wereldwijd verbod op alle kernwapens tegen 2020, het bestrijden van honger en armoede, het assisteren van vluchtelingen die lokale conflicten ontvluchten, ondersteuning van de mensenrechten, bescherming van het leefmilieu en het oplossen van problemen die een bedreiging vormen voor de vreedzame samenleving van de menselijke familie.

De Stad Gent organiseert een prijsvraag voor het uitwerken van een ontwerp voor een monumentale site in het Vredesbos. Het Vredeshuis werkt inhoudelijk en logistiek mee aan de realisatie en invulling van deze site en het Vredesbos.

Het Vredesbos is een groeibos. Tegen 2011 zullen de meeste percelen van het bos definitief verworven zijn. Het Vredeshuis wil in dat jaar, uiteraard in samenwerking met de Groendienst en alle mogelijke ecologische partners een grootschalige boomplantingsactie organiseren

Actie 23. Lidmaatschap Mayors for Peace

Gent is sinds 1997 lid van de internationale organisatie "Mayors for Peace". Deze organisatie wil over alle landsgrenzen heen een verregaande solidariteit tussen lokale besturen in het leven roepen voor een wereldwijde kernontwapening tegen 2020. Ondertussen zijn er 2028 steden lid, verspreid over 127 landen. Mayors for Peace is door de Verenigde Naties erkend als raadgevende internationale NGO (niet-gouvernementele organisatie). Het Vredeshuis ondersteunt verder het lidmaatschap.

---

7. Samenwerking

Actie 24. Opportuniteiten voor samenwerking

Samenwerkingvormen zijn voor het Vredeshuis, per definitie, zeer belangrijk. Ook in het verleden werd, voor de educatieve projecten, maximaal beroep gedaan op de knowhow en expertise van organisaties die rond de specifieke doelstellingen van de projecten werken.

Er dient ook blijvend aandacht te gaan naar ad hoc-samenwerkingen. Dit kan gaan over specifieke vragen gericht aan het Vredeshuis en/of het Stadsbestuur. Maar dergelijke vormen van gemeenschappelijke activiteiten kunnen ook ontstaan uit de receptieve aanvragen.

Actie 25. “Staten-Generaal”

Tussen 1995 en 2000 zorgde de vzw V-dag, gesteund door Departement Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, voor een koepel tussen de verschillende educatieve- en herinneringsinitiatieven. De ondersteuning van de Vlaamse Gemeenschap is echter vervallen. De zanghappening is nog de enige activiteit die zich min of meer onder deze koepel bevindt.

Het Vredeshuis Gent en het Vredescentrum Antwerpen willen in de komende jaren een “Staten-Generaal” organiseren om de uitwisseling, de complementariteit en de specificiteit van alle sites in kaart te brengen en een handige koepel organiseren om de “klanten” beter te kunnen doorverwijzen.
